

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקנד

ערב שבת קודש
פרשת וירא
י"ח במרחשוון ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז במרחשוון ה'תשע"ג - כ"ד במרחשוון ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ז במרחשוון	הלכות נזקי ממון פרק ט-יא.	ה'ל' יבום וחליצה.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רמא.
ש"ק	י"ח במרחשוון	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע רמא.
א'	י"ט במרחשוון	הלכות גניבה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ג.	מל"ת רמד. מ"ע רלט.
ב'	כ' במרחשוון	פרק ד-ו.	פרק ד.	מ"ע רח. מל"ת רעא. ערב.
ג'	כ"א במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק ה.	מל"ת רמו. רמג.
ד'	כ"ב במרחשוון	הלכות גזילה ואבידה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ו.	מל"ת רמה.
ה'	כ"ג במרחשוון	פרק ד-ו.	פרק ז.	מל"ת רמוז.
ו'	כ"ד במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק ח.	מל"ת רסה.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.15	4.49.8	11.54	11.24	8.39	6.06	5.06	4.45	3.58	ו', י"ז במרחשוון
5.14	4.49.0	11.54	11.24	8.40	6.06	5.07	4.46	3.59	ש"ק, י"ח במ"ח
5.13	4.48.1	11.54	11.24	8.40	6.07	5.08	4.46	4.00	א', י"ט במרחשוון
5.12	4.47.3	11.54	11.24	8.41	6.08	5.09	4.47	4.00	ב', כ' במרחשוון
5.12	4.46.6	11.54	11.24	8.41	6.09	5.10	4.48	4.01	ג', כ"א במרחשוון
5.11	4.45.8	11.54	11.24	8.42	6.10	5.10	4.49	4.02	ד', כ"ב במרחשוון
5.10	4.45.1	11.54	11.24	8.42	6.11	5.11	4.49	4.02	ה', כ"ג במרחשוון
5.10	4.44.4	11.54	11.24	8.43	6.12	5.12	4.50	4.03	ו', כ"ד במרחשוון

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר נהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
5:28	4:13	5:26	4:13	5:27	4:27	5:25	4:18	4:31	5:28
5:24	4:08	5:21	4:08	5:22	4:22	5:20	4:12	4:26	5:24

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • עורך: נחמיה קפלון • הגהה: יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

תשוקה תמידית לאלקות אצל כל יהודי

בכיו של בעל יום ההולדת על שהקב"ה לא נגלה אליו, כפי שנגלה אל אברהם אבינו, מעידה על השתוקקותו, עוד כילד קטן, לראות אלוקות במוחש • בכייה זו היתה כעין הכנה והקדמה, והנחת יסוד לעבודתו בכל ימי חייו • גילוי אלוקות במוחש מוצאים הן בסגנון תורתו, באופן של "יתפרנסון מיניה", והן בייסוד ישיבת תומכי-תמימים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ההולדת:

כאשר היה הרבי נ"ע ילד (בן ארבע או חמש שנים) נכנס אל סבו כ"ק אדמו"ר הצמח צדק (כדי לקבל את ברכתו בשייכות עם יום הולדתו)⁴, ובכניסתו החל לבכות, באומרו: שלמד בחדר "וירא אליו ה'", והוא בוכה על כך שהקב"ה נגלה לאברהם אבינו, ואילו אלינו (אלי) אין הוא מתגלה!?

השיב לו הצמח צדק: כשיהודי צדיק, בן תשעים ותשע שנים, מחליט שעליו למול את עצמו, מגיע לו ("איז ער ווערט") שהקב"ה יתגלה אליו.

מכיוון שסיפור זה קשור וסופר (עלידי כ"ק מו"ח אדמו"ר) בקשר עם יום ההולדת של הרבי נ"ע, שהוא יום כללי בחייו (במכל-שכן מיום הולדתו של כל אדם)⁵, יום שבו "מזלו גובר"⁶

(4) ולהעיר שקביעות כ' חשוון בשנת תרכ"ז (בהיות אדנ"ע בן חמש שנים) היתה ביום חמישי בשבוע, כמו בקביעות שנה זו.

(5) ראה בארוכה ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 398 ואילך. וש"נ.

(6) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח. ובקרבן העדה, וראה סה"ש שם

א. בקשר עם פרשת וירא וכ"ף מרחשוון, יום הולדת כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע¹ - שמתברך משבת זה² - ידוע הסיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר³ (וציווה להדפיסו) אודות אביו, בעל יום

(1) כ' חשוון תרכ"א - שנת כתר"א כלשון הצ"צ ("היום יום" כ' חשוון). וראה קונטרס "חנוך לנער" בהקדמה (עמ' 8) דברי הצ"צ בעת קריאת שם בעל יום ההולדת: "נולד כ' חשוון תרכ"א, שיש בוה שני כפ"ן, שהוא רומז לכתרא עילאה".

(2) שבת מיניה מתברכין כולהו יומין* (זח"ב סג.ב, פח.א). ובשנה זו הוא גם יום חמישה-עשר בחודש, אשר בו "קיימא סיהרא - כל ענייני החודש - באשלמותא" (זח"א קנרע"א. ח"ב פה.א, רטו.א, רכה, סע"ב. שמו"ר פט"ו, כו. ועוד), ועל-אחת-כמה-יזכמה עניינים הקשורים עם ישראל הדומין ומונין ללבנה (סוכה טו.א, ב"ר פ"ו, ג. זח"א רלו.ב). ועל-אחת-כמה-יזכמה בקשר עם נשיא ישראל, שהנשיא הוא הכל (פרש"י חוקת כא,א). ולהעיר שההכנות להולדת כ"ק אדנ"ע התחילו עוד קודם כ"ף מרחשוון - ראה בארוכה חנוך לנער עמ' 6 ואילך. [*ולהעיר שגם יום ההולדת בשנת כתר"א ה' ביום שני בשבוע (חנוך לנער ע' 7), שמתברך מש"פ וירא].

(3) ש"פ וירא, כ"ף מרחשוון תרצ"ג. נדפס (בקיצור) ב"היום יום" ט' חשוון, וראה לקו"ש ח"א פ' וירא. ח"ה כ'מרחשוון. שם עמ' 321. חט"ו וירא - כ' מרחשוון. ח"כ וירא. ועוד.

כל נשיא הנמצאים אצלו בהדגשה יתירה; וכמדובר כמה פעמים, שמותר וכדאי להתעכב על כך כשיכולה לבוא מזה הוספה ביראת שמים והוראה בעבודת ה'¹¹.

המעלה והחידוש דחסידות חב"ד בכלל - של כל נשיאי חב"ד - הוא בהלבשת פנימיות התורה בשכל והבנה והשגה (חכמה בינה דעת), באופן ש"יתפרנסון מיניה"¹², שכולם יוכלו להבין עם שכלם האנושי (עד בשכל נפש הבהמית), באופן שאלוקות תהיה מונחת אצלו ותהיה עניין מוחשי, ובאופן - שמזה ("דע את אלוקי אביך"¹³) תבוא הוספה בעבודת ה' בפועל ("ועבדהו בלב שלם"), כידוע שמדעת נולדות המידות, "הדעת הוא קיום המידות וחיותן והוא כולל חסד וגבורה, פירוש אהבה וענפיה ויראה וענפיה"¹⁴, אשר הינן שורש כל תרי"ג מצוות (אהבה - השורש לרמ"ח מצוות עשה, ויראה - שורש שס"ה מצוות לא תעשה)¹⁵.

בזה גופא רואים באופן בולט הדגשה מיוחדת בתורת החסידות של בעל יום ההולדת, כ"ק אדמו"ר נ"ע - שענייני החסידות במאמריו הינם בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכפי שהם (בגלוי) במאמרי רבותינו נשיאינו שקדמו"¹⁶, עד שמביא את העניינים במסקנה, באופן שיכולים ללמוד מזה בקלות, לימוד בנוגע לעבודת ה' במעשה בפועל [...].

וכידוע פתגם חסידים הראשונים, שכ"ק אדמו"ר נ"ע הוא "הרמב"ם דתורת החסידות", כיוון שהעניינים במאמרי החסידות שלו הינם "הלכה קבועה ומסודרה בהסבר של העניין, דבר דבר על אופןו"¹⁷, עד שיכולים ללמוד מזה "הלכה" (בפנימיות התורה) עד בעבודה בפועל.

שזהו על-דרך החידוש של הרמב"ם (לגבי גדולי

יום שכולל בתוכו את העבודה במשך כל השנה כולה ובמשך כל ימי חייו⁵ [ובפרט שזה אירע כאשר הרבי נ"ע נכנס אל הצמח-צדק לקבל ברכה בשייכות ליום הולדתו] - מסתבר לומר, שסיפור זה קשור, ומבטא נקודה בעבודה הכללית של כ"ק אדמו"ר נ"ע, ובמיוחד - כשנעשה נשיא הדור⁷.

ונוסף לזה: להיותו סיפור של נשיא הדור, אשר "הנשיא הוא הכל"⁸, ובפרט שהסיפור סופר ונדפס לדורות⁹ - מובן, שיכולים וצריכים ללמוד ממנו הוראה כללית בנוגע לעבודתו של כל יהודי¹⁰, החל - מאותו דור, ועלידי בנו יחידו ממלא מקומו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (אשר סיפר זאת) - הרי זה נמשך לכל בני-ישראל של אותו הדור, וכך נמשך עד סוף כל הדורות [...].

ב. וביאור העניין:

בו בזמן שכל נשיאי ישראל ונשיאי חב"ד משתווים בכך שכל אחד מהם הוא נשיא, "מאור הגדול", הרי יש לכל נשיא עניינים מיוחדים הנמצאים אצלו בהדגשה מיוחדת, שבהם הוא (בגלוי) מיוחד ומחולק משאר הנשיאים.

- ואף-על-פי שאין איתנו יודע עד מה להיכנס ולחלק בין "מאור הגדול" אחד לשני [ובפרט נשיאי חב"ד, שבחב"ד צריכים העמקה יתירה בחכמה, בינה ודעת לפני שבאים להחלטה וכו'] - אבל רואים בגלוי דברים מסויימים בולטים אצל

עמ' 440 ואילך.

(7) דאף שהסיפור אירע בהיותו ילד קטן, הרי "בוצין בוצין מקטפיה ידיע" (ברכות מח, רע"א). וכידוע כמה סיפורי צדיקים ונשיאי ישראל, שגם בקטנותם היו נראים כמה וכמה עניינים נעלים המורים על גדלותם, וכפי שנתגלה (לכולם) לאחרי שנתגדלו [ע"ד שנאמר גבי משה בזמן הולדתו (שמות ב,ב) - "ותרא אותו כי טוב הוא", ודחז"ל "נתמלא הבית כולו אור" (סוטה יב,א)]. ובנוגע לרבותינו נשיאינו, וכמדוגש בנוד"ד בדברי הצ"צ בקשר עם הולדת אדנ"ע בכ' חשוון בשנת כתר"א, שזה רומז לכתרא עילאה, המורה על הכרתו בכתר הנשיאות - כפי שנתגלה לאחרי זמן.

(8) פרש"י חוקת כא, כא.

(9) כפתגם הצ"צ שדבר שבדפוס הוא לדורות (אגרות קודש אדמו"ר מוהר"צ ח"ב עמ' שפב).

(10) במכ"ש וק"ו מזה שצ"ל לימוד הוראה מכל דבר אשר רואים או שומעים, כתורת הבעש"ט (כתר-ש"טוב (הוצאת קה"ת) סקכ"ז ואילך. וש"נ).

(11) עדמ"ש בקונטרס עץ החיים עמ' 88. אגרות קודש כ"ק אדנ"ע ח"ב עמ' תשכ. וראה ס' השיחות תש"ב ס"ע 83 ואילך.

(12) ל' התקו"ז ת"ז בסופו. וראה מקדש מלך בהקדמתו לספרו. כסא מלך לתקו"ז שם. ועוד.

(13) דה"א כה"ט. וראה תניא קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח (קנו, ב).

(14) תניא ספ"ג.

(15) שם רפ"ד.

(16) ראה גם לקו"ש חכ"ה עמ' 314. חכ"ז עמ' 27.

(17) לקו"ד ח"ב קצו, א - בשם הרשב"ץ.

בלשון ברורה . . דברים קרובים נכונים כו", עד שיכולים ללמוד מזה בקלות את המסקנה²⁰ והלכה עד בעבודה בפועל – שלימות ותכלית כל הלימוד כולו.

ג. החידוש והמעלה של כ"ק אדמו"ר נ"ע מודגש גם בכך שייסד את ישיבת תומכי-תמימים²¹: החידוש בישיבה זו הוא, שנקבע, באופן של קביעות והתיישבות (ישיבה)²², סדר הלימוד

ישראל המחברים לפניו ולאחריו), וכפי שהרמב"ם כותב בהקדמתו לספרו "משנה תורה": "וראיתי לחבר דברים המתבררים כו' בלשון ברורה ודרך קצרה עד שתהא תורה שבעל-פה סדורה בפי הכל כו' עד שיהיו כל הדינים גלויין כו' בדין כל מצווה ומצווה ובדין כל הדברים שתיקנו חכמים ונביאים כו', חיבור זה מקבץ לתורה שבעל-פה כולה כו', לפיכך קראתי שם חיבור זה משנה תורה לפי שאדם קורא בתורה שבכתב תחילה ואחר-כך

ענייני החסידות של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע הם בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכפי שהם (בגלוי) במאמרי רבותינו נשיאינו שקדמו לו

בישיבה בלימוד הנגלה ולימוד החסידות, וכפי שהם תורה אחת: בנגלה יהיה ניכר החסידות, וחסידות ילמדו ויבינו כפי שמבינים עניין בנגלה²³. על-ידי לימוד הנגלה והחסידות בישיבה, באופן של דיבוק חברים, פלפול התלמידים כו'²⁴ – מלבנים ומבררים את הסוגיה שלומדים – בנגלה ובחסידות – עד שמתבהרת לכל פרטיה²⁵, ומגיעים

קורא בזה ויודע ממנו תורה שבעל-פה כולה". ובפשטות: ספר הרמב"ם הוא ספר של הלכות ("הלכות הלכות"), שמבהיר את ההלכה ודין תורה בכל עניין ועניין, באופן שיכולים לדעת בקלות איך צריכים לנהוג במעשה בפועל (מה-שאיך כן בחיבורים שלפני הרמב"ם, ואין צריך לומר הגמרא עצמה כו' צריכין דעת רחבה ונפש חכמה וזמן ארוך ואחר-כך יודע מהם הדרך הנכונה בדברים האסורים ומותרים ושאר דיני התורה היאך הוא"¹⁸).

שזוהי שלימות ותכלית לימוד התורה בכלל – תלמוד גדול שמביא לידי מעשה¹⁹, כיוון שעל-ידי המעשה מתגלה האמת של תורה במוחש, בעשייה בפועל.

ועל-דרך זה מובן גם בנוגע לכ"ק אדמו"ר נ"ע, "הרמב"ם בתורת החסידות" – שהחידוש והמעלה שלו בתורת החסידות היא בדוגמת החידוש של הרמב"ם בתורת הנגלה – שבמאמרי החסידות שלו מתבטאת תורת החסידות "בדברים המתבררים,

(20) ראה ס' השיחות תש"א עמ' 160, שאדנ"ע נקרא בשם זקני החסידים בתואר "דער חובת הלבבות פון תורת און עבודת החסידות", שהחידוש בחוה"ל הוא שבכל השערים – הן אין די צוגענגליכע פארשטאנדליכע שערים. און הן אין די שווער פארשטאנדליכע צוליב זייער טיפע חקירה – איז אומעטום דא א בחינה, דאס איז א ראייה מוכחת, וואס מאכט קלאר דעם אינהאלט". וכמו"כ היה אצל אדנ"ע, שהיה "בעל בחינה", "יעדער זאך וואס ער האט געזאגט, הן אין זיינע חסידות תורה און הן אין עבודת הכלל האט ער דאס פעסט ארויסגעזאגט, נאכדעם ווי די זאך איז ביי אים געווען קלאר דורך א געוויסער בחינה".

(21) ט"ז אלול תרנ"ז.

(22) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 280.

(23) ראה בארוכה שיחת כ"ק אדנ"ע שמח"ת תרנ"ט (בשעת הקפות) – נדפסה בסה"מ תרנ"ט ע' רכו. אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"י עמ' ד. שסח. וראה לקו"ש חכ"ה עמ' 314.

(24) ראה אבות פ"ו מ"ו.

(25) ראה לקו"ש חכ"ז עמ' 25 ואילך.

(18) וזהו מהטעמים על ההשתדלות גדולה בלימוד שיעורי יומי בספר הרמב"ם, מה טוב – ג' פרקים ליום, ועכ"פ – פרק א' ליום, או ספר המצוות להרמב"ם, כמדובר כמ"פ בארוכה (לקו"ש חכ"ז עמ' 229 ואילך. ועוד).

(19) קידושין מ.ב. וש"נ.

תמימים", שניתן על-ידי מייסד הישיבה בשמחת תורה תרנ"ט²⁹, בקשר עם אמירת הפיוט בהקפה שביעית "תומך תמימים הושיעה נא", שישנו על זה הכוח מ"תומך תמימים" שיהיה "הושיעה נא" בכל העניינים, כולל ובמיוחד במילוי הכוונה בהתייחסות הישיבה החל מלימוד התורה תמימה, נגלה וחסידות, עד (כסיום האמירה בהקפה שביעית) – "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שזה נמשך בעולמות בריאה, יצירה עשייה³⁰, בעבודה בפועל, עד במעשה בפועל, בעולם העשייה הגשמי.

ד. על-פי הנ"ל יש לבאר את הקשר לבכיה של בעל יום ההולדת על כך שהקב"ה לא נגלה אליו (אלינו), כפי שנגלה אל אברהם אבינו:

בכיתו של כ"ק אדמו"ר נ"ע מורה על השתוקקותו – עוד כילד קטן – לראות אלוקות במוחש, בעיני בשר. ויש לומר שהיות שכ"ק אדמו"ר נ"ע סיפר את הסיפור (כפי שנמסר על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר), ובפרט שזה אירע בסמיכות ובקשר עם יום הולדתו שלו (יום כללי בחייו) – הרי מובן, שהיתה זו הכנה והקדמה, והנחת יסוד לעבודתו בכל ימי חייו – לגלות אלוקות במוחש כאן למטה. כפי שזה נפעל אחר-כך על-ידי עבודתו בגילוי תורת החסידות והתייחסות ישיבת תומכי תמימים.

והביאור בזה:

גילוי אלוקות (למטה) הוא ב(ועל-ידי) התורה – דבר ה', חכמתו ורצונו של הקב"ה, ואורייתא וקוב"ה כולא חד³¹, כמאמר חז"ל³² "אנא נפשי כתבית יהבית", הקב"ה הכניס עצמו בתורתו. וכפי שהיה בגלוי בזמן מתן-תורה, שהקב"ה התגלה (באופן של ראייה) על-ידי ובתורה – "אתה הראת לדעת גו"³³, "הראת ממש בראייה חושית כו', והיינו מפני גילוי רצונו יתברך בעשרת

למסקנת הדבר, עד – בעבודה במעשה בפועל, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לזולת.

ובכללות – העבודה של "פוצו מעיינותיך חוצה", החל מהפצת מעיינות פנימיות התורה ב"חוצה" שבתורה (נגלה דתורה), באופן שנעשים בגלוי תורה אחת, תורה תמימה²³, וגם ב"חוצה" שבעצמו (הגוף ונפש הבהמית כו'), עד ב"חוצה" שבעולם.

וכפי שאמר כ"ק אדמו"ר נ"ע, שעל-ידי התייחסות הישיבה נשלמת הכוונה דרבותינו נשיאנו ביפוצו מעיינותיך חוצה, על-ידי העמדת תלמידים שהינם "נרות להאיר", וממלאים את תפקידם כ"תמימים", כמבואר במיוחד בשיחה הידועה שלו²⁶ לתלמידי הישיבה בעניין ודיבור המתחיל "כל היוצא למלחמת בית דוד"²⁷.

מזה רואים בהדגשה יתירה, כיצד על-ידי התייחסות ישיבת תומכי-תמימים על-ידי בעל יום ההולדת – מתוספת שלימות בפעולה שאלוקות תהיה עניין מוחשי על-ידי לימוד החסידות עד באופן של לימוד המביא לידי מעשה, החל מהמעשה של "והעמידו תלמידים הרבה"²⁸ על-ידי התייחסות הישיבה, ובאופן (כפי הכוונה בייסוד הישיבה) שהולך ומתפשט, סניפי הישיבה בכמה מקומות, וכפי שהיה בפועל עוד בזמנו של מייסד הישיבה, ואחר-כך עוד יותר – על-ידי בנו ממלא מקומו, המנהל פועל של הישיבה, עד שמרכז הישיבה הועתק לחצי כדור התחתון, והתייחסות ומתייחסים (על-ידי תלמידי התמימים, בכוח מייסד הישיבה והמנהל פועל) באופן שהולך ומתפשט סניפי הישיבה בכל קצווי תבל (הנקראים בשם "ישיבת תומכי-תמימים", או "אחי תמימים" וכיוצא בזה), המעמידים תלמידי התמימים, על שם שלומדים תורה ומתנהגים בהתאם לרצון וכוונת מייסד הישיבה, על-ידי הפצת המעיינות חוצה,

והכוח על זה בא במיוחד משם הישיבה "תומכי"

(29) ראה סה"מ תרנ"ט בהוספות עמ' רכז-רכח. וש"נ.
(30) ראה לקו"ת אמור לא, סע"ג ואילך. אמריבינה שער הק"ש פ"ע ואילך. שורש מצוות התפילה להצ"צ פכ"ב ואילך. ועוד.
(31) ראה זח"ג עג, א. וראה סה"מ ה'ש"ת עמ' 66 בהערה.
(32) שבת קה, א (כגירסת העין יעקב).
(33) ואתחנן ד, לה.

(26) שמח"ת תרס"א – נדפסה בס' השיחות תש"ב עמ' 133. לקו"ד ח"ד תשפז, ב ואילך. וראה גם שיחת ח"י אלול תרנ"ז – נדפסה בסה"ש שם ע' 133. לקו"ד שם תשפב, א.
(27) שבת נו, א.
(28) אבות פ"א מ"א.

יתירה במאמרי החסידות דרבותינו נשיאינו, כידוע פתגמו של ר' הלל מפאריש⁴⁷, שכאשר האדמו"ר אומר מאמר חסידות הרי זה כדבר הוי' מהר סיני [ואחר־כך שייך שיהיה בזה שקלא וטריא בשכל גם עם בעל המאמר כו.]. ויש לומר שזה בגלוי יותר בתורת החסידות של כ"ק אדמו"ר נ"ע, "הרמב"ם דתורת החסידות", המביאה את המסקנה וההלכה (הקשורה עם "והוי' עמו") עד בעבודה בפועל, כנ"ל.

ויש לומר, שההכנה וההתחלה בעבודה זו

הדברות שהן כללות התורה שהיא פנימיות רצונו יתברך וחכמתו ואין שם הסתר פנים כלל, כמו שכתוב³⁴ כי באור פניך נתת לנו תורת חיים³⁵. ובגילוי³⁶ אלוקות שבתורה עצמה ישנה מעלה בחלק ההלכה שבתורה (כספר הרמב"ם וכיוצא בזה) – "דבר ה' זו הלכה"³⁷, "והוי' עמו"³⁸ שהלכה כמותו³⁹, גילוי שם הוי', שם המפורש⁴⁰, שם העצם⁴¹ ושם המיוחד⁴² (מה־שאי־כן בחלק השקלא וטריא הגילוי הוא של "אלו ואלו) דברי אלוקים חיים"⁴³).

בכוח מייסד הישיבה והמנהל־פועל שלה, מתרבים סניפי הישיבה בכל קצווי תבל, המעמידים תלמידי התמימים, שלומדים תורה ומתנהגים בהתאם לכוונת המייסד

השתקפה בבכייה ותשוקה של בעל יום ההולדת עוד בהיותו ילד (אבל – "בוצין בוצין מקטפיה ידיע"⁴⁸) שהקב"ה יתגלה אליו כפי שהתגלה לאברהם אבינו – הוא השתוקק לראות אלוקות במוחש;

והתשוקה (בקשר ליום ההולדת שלו) התבטאה אחר־כך בעבודתו במשך ימי חייו – באופן אמירת וגילוי תורת החסידות שלו (שבה ועלידה נפעל גילוי האלוקות למטה), "דברים המתבררים כו", באופן שישנה המסקנה והלכה, עד שיכולים ללמוד מזה לימוד במעשה בפועל בחיי יום יום, ובהתייסדות ישיבת תומכי־תמימים – שעלידי זה הביא כ"ק אדמו"ר נ"ע עוד יותר גילוי אלוקות למטה, באופן שכל אחד יוכל להבין אלוקות בשכלו, וללמוד מזה הלכה ולימוד בחיי היום־יום שלו במעשה בפועל.

ועבודה זו (של כ"ק אדמו"ר נ"ע בדברי תורתו) – נעשית כלי (מילוי בקשתו ותשוקתו כילד) – "וירא אליו הוי'" בפועל, וכידוע⁴⁹ ש"וירא אליו

ובתורה עצמה גילוי הדרגות הנעלות ביותר באלוקות הוא בפנימיות התורה (הקשורה עם סתים דקוב"ה⁴⁴), "אילנא דחיי, דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע כו"⁴⁵, ושם מדובר בגלוי בנוגע לאלוקות וייחודים עליונים וכו' (מה־שאי־כן נגלה תורה הוא כפי שהתורה משתלשלת ומתלבשת ב"דברים גשמיים וענייני עולם הזה כו"⁴⁶, עד ב"אילנא דטוב ורע, דאיהו איסור והיתר כו"⁴⁵).

ובפנימיות התורה עצמה – הרי זה בהדגשה

34 תפילת העמידה.

35 תניא פל"ו (מו, א).

36 בהבא להלן – ראה בארוכה לקו"ש חט"ו עמ' 232 ואילך. וש"נ.

37 שבת קלח.ב.

38 ש"א טז.יח.

39 סנהדרין צג.ב.

40 סוטה לח.א. סנהדרין ס.א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב.

41 כס"מ הל' עכ"ם פ"ב ה"ו. פרדס שי"ט. מו"נ ח"א פס"א ואילך. עיקרים מאמר ב פכ"ח.

42 סוטה שם. סנהדרין שם. וראה לקו"ש שם עמ' 234 הערה 38. וש"נ.

43 עירובין יג.ב.

44 ראה זוהר שבעה ערה 31.

45 רע"מ נשא קכד.ב. הובא ונתבאר באגה"ק סכ"ו.

46 תניא פ"ד.

47 ראה שיחת ליל ב' דחה"ס תרצ"ז (נדפסה בס' השיחת תרצ"ו – חורף ה'ש"ת עמ' 165).

48 ברכות מח, רע"א. וראה לעיל הערה 7.

49 סד"ה וירא עטר"ת (עמ' עח).

לימוד באופן של הבנה והשגה של האדם הלומד [כמובן, תוך זהירות לא להוסיף הסברים וסברות מבחוץ כו', אלא דווקא ביאורים המיוסדים על דרושי חסידות של רבותינו נשיאינו].

וביחד עם זה - לימוד שמביא לידי מעשה, בקיום המצוות בהידור, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להשפיע על אחרים - ובכללות - בעבודה של יפוצו מעיינותיך חוצה, עד בחוצה שאין חוצה ממנה, ובאופן ש"והעמידו תלמידים הרבה", כולל על-ידי התפשטות והתרחבות סניפי ישיבת תומכי-תמימים בכל מקום השייך לזה. ועל-ידי השתדלות בחינוך והרחבת מוסדות חינוך בכלל, ובמיוחד - על-ידי שמשרישים בילדים (הן בשנים והן בידיעות) - שיהיה נוגע אצלו בנפש שהקב"ה יתגלה אליו, כנ"ל.

(קטעים משיחת שבת פרשת וירא, ט"ו במרחשוון ה'תנש"א. התוועדות תנש"א, כרך א, עמ' 279-288 - תרגום מאידיש)

הוי"ו הוא בדוגמת הגילוי וראיית אלוקות בשעת מתן תורה⁵⁰ [כיוון שמאברהם התחיל שני אלפים תורה⁵¹, והתחלת יחוד העליון דמתן תורה הוא מאברהם⁵²], ובפרט על-ידי קיום מצוות מילה של אברהם, שהביאה לגילוי של "וירא אליו הוי"ו".

ה. ובנוגע לפועל:

בקשר עם כ"ף מרחשוון הבא עלינו לטובה, צריך להתווסף אצל כל יהודי שלימות בלימוד התורה וכל ענייני עבודה שלו, החל מכך, שתהיה אצלו תשוקה תמידית לאלוקות, וזה יתבטא אצלו בפועל - בהוספה בלימוד התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, כולל ובמיוחד - בתורת בעל יום ההולדת.

(50) רק שמשה המשיך הגילוי בכללות נש"י, ואברהם היה הגילוי לו לבד (ד"ה וירא שם).
(51) סנהדרין צז, א ובפרש"י.
(52) ל"ת להאריז"ל ר"פ לך-לך.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

לפרסם אלוקות בכל מקום

השליחות: להביא את הגילוי דלעתיד לבוא

..וכפי שהיה בפועל בעבודתו של היהודי הראשון, אברהם אבינו, כפי שמביא רש"י שאברהם אמר "כשלקחני מבית אבי היה אלוקי השמים ולא אלוקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה גיל בארץ", ואחר כך "הרגלתיו בפי הבריות", ונהיה "אלוקי השמים ואלקי הארץ". עד שפעולתו של אברהם בעולם הייתה באופן של "ויקרא שם בשם הוי' אֵל עולם", כפי שחז"ל אומרים "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב כו", ש"למד לבריות לקרות בשם ה' אֵל עולם", שהכוונה היא (כפי שחסידות מבארת בארוכה) שלא רק "אֵל העולם", אלא "אֵל עולם", שאלקות ועולם הם דבר אחד, כביכול.

ובזה מתבטאת השליחות של כל יהודי, שיפעל את "ויקריא שם בשם ה' אֵל עולם", להפיץ אלקות בעולם, שכל באי עולם ידעו ש"מלא כל הארץ כבודו".

כאשר מבצעים עניין זה בפועל ומבצעים את השליחות, מביא הדבר לביאת המשיח בפשטות, מכיוון שבביאת המשיח יקוים "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם הוי' לעבדו שכס אחד", "והייתה להוי' המלוכה", זאת אומרת יהיה בגלוי העניין של "מלא כל הארץ כבודו" בין "כל באי עולם". וכהוראת נשיא דורנו, שצריך להיות "נרות להאיר", להאיר את העולם באור ואש של הניצוץ יחידה שבכל אחד ואחד, ולא באופן שנשאר במקומו ויש לו חלונות "שקופים אטומים", שממנו אורה יוצא לכל העולם כולו, כפי שהיה בבית המקדש, אלא צריך הוא בפשטות להתרחק מד' אמותיו הפרטיות ולצאת לעולם, ושם לפרסם יהדות ואלקות.

ניצוץ של משיח יצית את חומות הגלות

תוכן עניין זה מפורש במדרש, ש"אחד מכם גולה לברבריא ואחד מכם גולה לסמטריא", וכמבואר בכמה מקומות שהכוונה היא בכדי לקיים שם את השליחות של הפצת היהדות וברור הניצוצות וגילוי אלקות במקום ההוא, עד לאופן של "ויקריא שם בשם ה' אֵל עולם", כנ"ל.

ובדורנו זה כולל הדבר במיוחד את עניין הפצת המעיינות חוצה, שזה (כללות העניין של גילוי פנימיות התורה) התחיל בכללות בזמן אשר נהיה "מצווה לגלות זאת החכמה", ועוד יותר – בזמן הבעל שם טוב כאשר התחיל עניין "יפוצו מעיינותיך חוצה", ועוד יותר על-ידי אדמו"ר הזקן, ובפרט לאחר פטרבורג, עד לזמן נשיא דורנו, שאמר שהשליחות של כל יהודי בדור זה היא להפיץ את המעיינות חוצה כפשטות, חוצה שאין חוצה ממנו, עד לשבעים לשון, ואמר שלשם כך יש לצאת ממקומו (כולל – ממדרגתו) וללכת בכל המדינות ובכל המקומות שבעולם שיכול להגיע אליהם, ושם לקיים את השליחות של הפצת היהדות והפצת המעיינות.

ועל-ידי ההתנהגות בדרך של "נרות להאיר", מגלים את הניצוץ בורא שביהודי, ובכל יהודי הוא ישנו – מביאים את ביטול הגלות, מכיוון שהניצוץ קטן של משיח שבכל אחד ואחד (בחי' יחידה שבנשמתו) יש בכוחו להצית את חומות הגלות. . עד שמכלה אותם לגמרי, ואז בדרך ממילא מתגלה משיח (בחנית יחידה הכללית) שכבר לפני זה "הנה זה עומד אחר כתלינו משגיח מן החלונות מצייץ מן החרכים"!

(משיחת שמחת תורה התשמ"ו. לקוטי שיחות כרך כט, עמ' 364)

קשרי ליובאוויטש-סלונים

ביקור והתכתבות של כ"ק אדמו"ר מסלונים עם כ"ק אדמו"ר הרש"ב; בעל ה'נתיבות שלום' עם הרבי, ורשמים מ'יחידות' בנו, ממלא-מקומו, האדמו"ר הנוכחי שליט"א • על קשרי תלמידו המובהק של ה'נתיבות שלום', רבי רפאל-משה לוריא זצ"ל, מה אירע לספרים ומכתבים ששלח לרבי, והעובדות שהתבררו בשנה האחרונה • מדוע לומדי תורה אינם עוסקים כראוי בד' הפרקים הראשונים של 'יד החזקה'

עסקן ב'החזקת הדת'

וכו' יוסף-צבי לידר שי', שלזכותו נזקף פרסום החומר ברשימה זו):

האדמו"ר רבי שלום-נח ברזובסקי זצוק"ל (תרע"ג-תשס"א) שימש יותר משנה ר"מ בשיבת אחי-תמימים בתל-אביב (מניסן ת"ש עד אלול תש"א), וכמה מסמכים הקשורים בעבודתו בקודש זו צולמו בספר 'ממלכת התורה' עמ' 118. בנו, ממשיך דרכו, כ"ק האדמו"ר רבי שמואל שליט"א, ביקר ב'יחידות' אצל הרבי בחודש שבט תשמ"ג, ולאחרונה גילה טפח מאותה 'יחידות':

א. במהלך השיחה התבטא הרבי כמה פעמים: "אביכם היה אצלי" [והדבר פלא, כי אאמו"ר בפועל מעולם לא יצא מארץ-הקודש. ולדעתי ההסבר בזה על-פי מה שכתב המגיד מקוזניץ (בפירושו להגדה של פסח, גבורות ישראל, ד"ה ובאותות זה המטה בסופו): "ויש אדם שיוכל להביא אליו נשמת אדם ולדבר עמה הגם שהאדם בחיים חיותו", ומכאן שצדיקים יכולים להיפגש בנפשותיהם גם בלי נוכחות הגוף הגשמי. הערת מגיש הרשימה ממ"ל: הרבי עצמו התבטא כגון דא (ראה לדוגמה ברשימת הרה"ג רבי קלמן כהנא – ב'ספר היובל קרנות צדיק' עמ' תכד): "אף פעם לא היה מר אצלי... אבל לאמיתו של דבר מצוי הוא אצלי... מספריו נמצאים אצלי" (וכדברתו

קשרי ליובאוויטש-סלונים בלטו במיוחד בתקופת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. זה היה האדמו"ר רבי שמואל ויינברג מסלונים שביקר אצל הרש"ב בכ' בטבת תרס"ב, בקשר ליסוד 'אגודת מחזיקי הדת', ושמו נזכר פעמים רבות באיגרות-קדשו.

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב פונה אליו בשורות הבאות (אגרות קודש מוהרש"ב כרך ג' עמ' שסג): כבוד הרב הקדוש המפורסם שלשלת היוחסין מגזע אראלים ותרשישים דורש טובת עמו בכל לב ובכל נפש בנן של קדושים כשבת תחכמוני מוהר"ר שמואל שליט"א.

ואודותיו מתבטא (שם עמ' שמא; וראה גם 'נשיאי חב"ד ובני דורם' [אה"ק תשל"ב] עמ' 91-93):

הרב מסלאנים... עוסק... בדבר החזקת הדת אשר נחיצות הדבר גדול מאד והרבה רבנים נתעוררו בזה בחזק.

'להיות' אצל הרבי

הנה כמה אפיזודות על קשרי ליובאוויטש-סלאנים בדור האחרון (תודה מיוחדת להרה"ח

א[ביב], ב[ני] ב[רק] וכו'...

הגילוי — נכתבו ולא נשלחו!

אחד מגדולי חסידי סלונים בדור האחרון, תלמידו המובהק של בעל 'נתיבות שלום', רבי רפאל-משה לוריא (מחבר הספרים 'אבני שהם' 'אסיפת שיעורים' ו'בית גנזי'), התבטא פעם בשבח גדולת תורתו של כ"ק אדמו"ר ואמר: "הגה"ק מליובאוויטש זיע"א, ידע 'לקרוא' את הראשונים ולראות מה הם כתבו", וזה היה אצלו השבח הגדול ביותר.

וכך מסופר ב"קובץ זכרון מבית גנזי", בעריכת הרב יוסף-צבי לידר (ניסן תשע"ב, עמ' קיא ואילך):

"באחת משיחותיו האריך פעם [הר"ר משה לוריא הנ"ל] לספר אודות כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ומאופן ידיעת התורה שלו שהיה מבהיל על הרעיון. וסיפר לי שבזמנו שלח אליו את ספריו על מקוואות וריבית, בתקווה שישלח לו עליהם הערות וכו', אך לא קיבל על זה שום תגובה, ואיננו בטוח שהספרים הגיעו ליעדם. עוד הוסיף לספר שבסידור הרב בסופו, וכן בסוף כתר שם טוב בהוצאת קה"ת, נדפסו כוונות התקיעות המיוחדות לבעש"ט זיע"א, וציין עליהם הרבי זי"ע שלכאורה נראה שאין בהם חידוש, וזה רק תמצית של כוונות האריז"ל. אך אני הוכחתי בס"ד שלאחר העיון היטב נראה שכן יש הבדלים קטנים שמשנים במשמעות, ושלחתי לרבי מכתב שבו כתבתי את כל הנראה לעניות דעתי בעניין זה. אך גם על מכתב זה לא קיבלתי שום תגובה בחזרה, ואינני יודע אם הגיע בכלל אל יעדו. כך סיפר לי בזמנו, והיה ניכר שיש לו חלישות הדעת ועגמת נפש מעניין זה. הלוא הרבי זי"ע היה מגיב לכל ילד, כידוע ומפורסם.

"וראה זה פלא מנפלאות ההשגחה, בחודש מרחשוון דהאי שתא, תשע"ב, שלחתי פקס אל הספרן הראשי בספריית ליובאוויטש המפורסמת, הגה"ח הרב שלום-דובער לויין שליט"א, וכתבתי לו את תוכן הדברים הנ"ל וביקשתי ממנו שיבדוק העניין, ואם ימצא משהו שישלח לי צילום.

חז"ל "אנכי" – אנא נפשי כתבית יהבית)].

ב. נתבקשתי עניין על-טבעי, שאסע למונטריאל וכו', לא ירדתי לסוף דעתו הקדושה – פלא. דברים נסתרים.

ג. נשאלתי מדוע לומדי התורה ועוסקים בעיון וכו' אינם כותבים על ד' הפרקים הראשונים בהלכות יסודי-התורה להרמב"ם, וסיפרתי לרבי כי אאמו"ר (נתיבות שלום חלק א' נתיבי יסודי התורה) כן כתב בזה.

עד כאן מתוכן ה'יחידות'.

עוד סיפר כ"ק האדמו"ר כי אביו היה שולח לרבי כל ספר שהוציא לאור וכן נהג לשגר הזמנות לנישואי צאצאיו.

הנה אחד המכתבים ששלח כ"ק האדמו"ר בעל 'נתיבות שלום', טרם התמנותו לאדמו"ר, לרבי (באדיבות ספרן ספריית כ"ק אדמו"ר – הרה"ג ר' שלום דובער לויין שליט"א):

"י"ד סיון תשכ"א

"לכ"ק עטרת תפארת ישראל המנהיג הגדול

הק' אדמו"ר מלובביץ שליט"א

"בכל הדרת הכבוד הננו מגישים לכ"ק מתנתנו ספר הק' תורת אבותי שהשקענו הרבה כוחות עד שבעזה"י זכינו להוציא לאור מכתבייך ישנים, מאמרי רבות[ינו] הק[דושים] אבות שושלת חסידות סלונים, ותקותנו כי כ"ק ימצא בו דברים קרובים ללבו הטהור, ויעל על שלחן מלאכים מאן מלכי רבנן, והי[ה] זה שכרי.

"בכבוד הראוי

"שלום נח ברזובסקי"

מה אחד יכול לחולל

עוד יש בנותן טעם לצטט כאן קטע ממכתב הרבי להרה"ח ר' טוביה בלוי בימים שבין י' וי"ט כסלו תשכ"א ('תשורה' בלוי, ב' אלול תשס"ה, עמ' 14) ובה הרבי מציין שיש ללמוד מפעולות רבי שלום-נח זצ"ל:

כותב ע[ל] ד[בר] התחדשות חסידות סלונים

בירון[שלים] ת"ו והשתדלותו של איש אחד וכו'

ומהנכון שירציא ע[ל] ד[בר] ז[ה] באסיפות אנ"ש

וצ[עירי] אגו[דת] ח[ב"ד] וכו' בירון[שלים] ת"ו, ת[ל]

הספר כדי שאחרי תשרי יפנה מזמנו לכתוב כמה שורות ולחתום על המכתב, אך לא אסתייעא מילתא, והכול בידי שמים ובהשגחה.

"במכתבו הנ"ל צירף הרב לוין גם רשימה של אחד-עשר ספרים בנגלה ונסתר ששלח ר' משה אל הרבי במהלך השנים מתשכ"ז ועד ערוב ימיו בתשנ"ג [אחרי האירוע בכ"ז אדר - בעת שלא מסר הרבי תשובות בפה או בכתב. גם אז שלח אל הרבי את ספרו 'בית גנז' על שבת, שני חלקים]".

"אקווה כי אדמו"ר יעיין בהם"

הנה שניים ממכתביו, שכתב הרב משה לוריא לרבי:

"ב"ה יום ה' לסדר תבוא פעה"ק ירושלים תבובב"א

"כבוד מרן אדמו"ר שליט"א

"שולח הנני לכ"ק אדמו"ר שליט"א ב' חלקי ספר 'בית גנז' שחברתי בעזרי"ת על התורה לפי כתבי האריז"ל והבעש"ט זיע"א, ותקוותי כי אדמו"ר שליט"א ישים עיניו בהם.

"לפני כעשר שנים הוצאתי לאור ב' חלקי ספר 'אבני שהם' בעניני ריבית ומקוואות, ונשלחו לאדמו"ר שליט"א ע"י הרה"ח רבי גרשון הינך כהן הי"ו מפעה"ק, כמו כן רצוף במכתב מה שרשמתי בענין כוונת התקיעות לבעש"ט שנדפסו בסידור אדמו"ר הזקן נ"ע. אקווה כי אדמו"ר יעיין בהם.

"מאת

"משה בן שרה שושנה לוריא".

המכתב השני:

"ב"ה כ"ה אלול תשמ"א ירושלים תו"ב

"כבוד הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א

"הנני מתכבד לשלוח ספר בית גנזי ח"ג אחרי ששלחתי לפני שנה ב' חלקים הראשונים. עדיין לא נתקבל אישור. גם שלחתי שם מכתב בענין כוונת התקיעות לבעש"ט זיע"א וקונטרס זה מודפס עתה בח"ג שאני שולח. ואשמח לכבוד מאדמו"ר שליט"א להעיר הערותיו.

"משה בן שרה שושנה

"מלומדי ישיבת שער השמים ירושלים".

"למרבה הפלא תיכף באותו יום שלח לי בחזרה פקס וכך כתב לי: 'להפתעתי מצאתי את שני מכתבי דודך לרבי, ואת המענות של הרבי אליו, אלא שדא עקא, שאחרי שהוקלדו המענות על-ידי המזכיר, לא הספיק הרבי לחתמם, ונשארו מוכנים ומחכים לחתימה בתוך הספר שלהם. מצרף אני בזה תצלום שני המכתבים, והמענות הבלתי חתומים'.

"מהמשך מכתבו של הרב לוין ומצילומי המכתבים המובאים להלן מתברר כך:

"בשלהי אלול תשמ"מ שלח ר' משה אל הרבי שני כרכים של 'בית גנז' על התורה, שהוציא לאור בתשל"ט [במכונת כתיבה ובמספר עותקים מצומצם]. נוסף לזה צירף כמה עמודים כתובים במכונת כתיבה, בעניין כוונת התקיעות לבעש"ט [תוכנם נדפס באורי וישעי ח"א מהדור"ב עמ' צ"ה קל"ז ואילך].

"הספרים עם הדפים המצורפים הגיעו אל הרבי עוד לפני ראש-השנה, ותיכף הכתיב למזכיר את נוסח המכתב: 'הרה"ג... צנמ"ס [=צנא מלא ספרא] מו"ה משה שי', מאשר הנני קבלת מכתבו בצירוף ספריו, ותשואות חן". את זה הוסיף לנוסח הקבוע של ברכת השנה והוסיף "בכבוד ובברכה", אך לא הגיע לשלב החתימה ונשאר עם הדפים מונח בין דפי הספר.

"שנה לאחר מכן, בכ"ה אלול תשמ"א, שלח שוב ר' משה אל הרבי כרך ג' של 'בית גנז' ושם הדפיס בתוך הספר את אותם דפים ששלח לרבי בשנה שעברה. בהקדשתו הוסיף שלא התקבל אישור מהספרים והמכתב ששלח שנה שעברה.

"גם הפעם עוד קודם ראש-השנה הספיק הרבי להכתיב את הנוסח: 'מאשר הנני קבלת מכתבו בצירוף ספרו בית גנזי ח"ג, ותשואות חן', ולמטה הוסיף 'שני חלקים הראשונים של ספרו הנ"ל נתקבלו בעתו, ואתו הסליחה על איחור האישור'. אך גם אישור זה לא נחתם ולא נשלח עד עצם היום הזה.

"יש לשער שמחמת העומס האדיר שהיה על הרבי בימי תשרי, קבלת אורחים, פדיונות, התוועדויות וכו' וכו' לא ראה הרבי שעת הכושר לכתוב הערות וכו', ואולי שם המכתב בין דפי

"יום הבהיר והקדוש"

רחמנות על הקב"ה...

אאמו"ר נ"ע [=הרש"ב] והרז"א למדו אצל שלום מקאדין. אאמו"ר נ"ע היה מאריך בתפילה והיה מתחיל להתפלל מוקדם. המלמד התאונן לפני אימו, הרבנית נ"ע, שלאחר התפילה הוא נשאר בלי כוחות, וכן בשעת הלימוד עיקר רצונו לא כל-כך בלימוד אלא בקיום, לקיים את מה שהוא לומד. הרבנית סיפרה זאת לאדמו"ר מוהר"ש נ"ע, והוא אמר: עוד נראה.

פעם אחת, ביום חול, כאשר אאמו"ר [הרש"ב] עמד באמצע התפילה, כשטליתו מעל לראשו, וניגון בפיו, הרים אדמו"ר מוהר"ש את הטלית... עיניו היו בורקות ומרוב דבקות לא הרגיש אאמו"ר [הרש"ב] כלל בכל העניין.

אמר אז אדמו"ר מוהר"ש לרבנית: נו, הלב הרי מרגיש שלא ראוי לצוותו. הוא, מצד כיבוד אב יציית, אך זו תהיה רחמנות כפולה: רחמנות עליו לקחת זאת ממנו, ורחמנות שנייה – על הקב"ה, לקחת ממנו את הנחת-רוח שיש מכך למעלה.

(ספר השיחות תש"ו עמ' 82, תרגום מידיש)

מאמר ליום ההולדת

הערב הזה הוא אור ליום ב' כ' במרחשוון, יום הבהיר והקדוש בעולמי, אשר בו ביום זרח שמשו, יום הולדת הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ.

[. .] ביום י"ט אור לכ' לחודש מרחשוון, אחר תפילת ערבית, הייתי נכנס לחדר כ"ק אאמו"ר הרה"ק, ועל-פי ציווי הייתי סוגר את הדלת בעדנו. בחדר שלפני חדרו של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק היו מוכנים בגדי השבת-קודש שלי והייתי לובשם, ונכנס לחדרו של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, והוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, יושב על כיסאו, לבוש בבגדי שבת-קודש, ואחר הברכה בברכת מזל-טוב, היה הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק אומר מאמר דא"ח, כשעה ויותר.

אחרי כן היה מבאר איזה עניינים מהמאמר שאמר, והיה מספר איזה סיפור. אחרי כן היינו לומדים עד שעה אחת עשרה לילה. ולמחרתו היה חוזר המאמר, והיה מספר סיפורים שונים, ותנאי עיקרי היה, אשר איש לא ידע מזה.

(רשימת כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ספר השיחות תרפ"א עמ' 11-12)

לומר בלי הכנה!?

...סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הנהגת אביו, שבאחת מנסיעותיו, שבהן נהג להעלים את זהותו (שלא ידעו מי הוא), אירע פעם אחת שבבואו לבית-הכנסת בשבת (או ביום-טוב), ובחשבו שלא יודעים מי הוא – קראוהו לפתע לעלות ל'מפטיר' (אם משום שנתגלתה זהותו, אם מסיבה אחרת). – מכיון שלא ציפה לכך, ביקש שימתינו כמה רגעים, לקח חומש ונכנס לחדר צדדי ועבר לעצמו על ההפטרה, ורק אחרי-כך עלה למפטיר.

[. .] נמצאנו למדים עד כמה היה כ"ק אדמו"ר נ"ע זהיר – על-דרך לשון חז"ל "במאי זהיר טפיו" – בהנהגה של "אמרה ד' פעמים בינו לבין עצמו".

(תורת מנחם [תשט"ז] כרך טו, עמ' 135)

פרשת וירא

וירא אליו ה' (יח,א)

כשהיה אדמו"ר הרש"ב ילד קטן, נכנס פעם אחת אל זקנו, אדמו"ר הצמח־צדק, בשבת פרשת וירא, והתחיל לבכות, באמרו: מדוע נראה ה' אל אברהם אבינו ולנו אינו נראה? ענה הצמח־צדק: כשיהודי, צדיק, בן תשעים ותשע שנה, מחליט שעליו למול את עצמו – ראוי וכדאי הוא שה' יתגלה אליו.

(היום יום ט' במרחשוון)

* * *

יש לשאול, הרי גם בפרשה הקודמת נאמר "וירא ה' אל אברם" (יב, ז. יא), ומדוע לא שאל הילד על אותו "וירא".

יש לומר, שה"וירא" שבפרשת לך־לך היה קשור במעלתו של אברהם אבינו, וברור שלא עלה על דעתו של הילד להשוות את עצמו לאברהם ולהקשות מדוע לא זכה למה שזכה אברהם. ואילו ה"וירא" שבפרשתנו לא היה מפני דרגתו הנעלית של אברהם, אלא מפני מידת חסדו של הקב"ה, כפירוש רש"י "לבקר את החולה", היינו עניין של גמילות חסדים. ומכאן שאלתו של הילד: מדוע אין הקב"ה גומל חסד גם עמו? על כך ענה הצמח־צדק, שאמנם, ה"וירא" היה מפני חסדו של הקב"ה, אך בכל־זאת צריכים להיות 'כלי', ואברהם זכה לכך בגלל החלטתו למול את עצמו.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 61)

* * *

סיפור זה מלמדנו, שאפילו אצל ילד קטן אפשר לעורר תשוקה לרוחניות ולאלוקות, ועד לתשוקה נפלאה המביאה לידי בכי. וזאת – על־ידי החינוך הראוי. ואין סתירה מדברי הרמב"ם הידועים על דרך הלימוד עם ילד קטן, שיש לעוררו "בדברים שהם אהובים אצלו", כגון אגוזים. שכן אירוע זה גילה דרך חדשה ופתח 'צינור חדש', שיוכלו לחנך ילד שרוחניות ואלוקות הם "דברים שהם אהובים אצלו".

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 66)

ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם (יהח)

כיצד נתן אברהם לאורחיו בשר עם חלב? אלא אברהם אבינו הגיש לאורחים הן מאכלי חלב הן מאכלי בשר, לבחירתם. מובן שמי שאכל חלב לא אכל בשר, ולהפך. ומה שנתן להם שלושה לשונות, אף־על־פי שנתן גם חמאה וחלב, הוא כדי שתהיה הבחירה ביד כל אחד ואחד מאורחיו, אם לאכול מהחלב או מהבשר. זוהי הכנסת אורחים בהידור.

(לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 150)

ארדה נא ואראה (יח, כא)

ארדה נא: ...לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום חטאו במעשיהם הרעים, אבל הקב"ה לא הסתפק בראיית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם הסתכל ל"סוף מעשיהם" – האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברישעים.

(ספר המאמרים תש"ג, עמ' 88)

ויגש אברהם (יח, כג)

ויגש אברהם... לדבר קשות, ולפיוס ולתפילה (רש"י)

מידתו של אברהם היא אהבה וחסד. כיצד ייתכן אפוא שאברהם ידבר קשות, ובפרט כלפי הקב"ה, ובכך אף פתח תחילה!?

אלא כשאומרים שמידתו של אברהם היא אהבה וחסד, אין הכוונה (רק) שהיה החסד בטבעו, אלא (בעיקר) שעבד את ה' במידת החסד, לקיים את רצון ה'. ואולם כשבא לידו עניין של הצלת נפשות (כי כבר נגזרה הגזרה ונשלחו המלאכים להפוך את סדום), ולא היתה לפניו דרך אחרת אלא לתבוע מהקב"ה ולדבר עמו קשות, כדי לבטל את הגזרה – לא עשה אברהם שום חשבונות, ונכנס תיכף בכל התוקף הדרוש באותה שעה, אף אם הדבר היה בניגוד לטבעו.

נמצאנו למדים, שכשבא לאדם עניין הנוגע להצלת נפש מישראל, בגשמיות או ברוחניות, עליו להתעסק בזה בכל כוחו, ובכל האמצעים האפשריים, גם אם זה מנוגד לטבעו.

(לקוטי שיחות כרך י, עמ' 58-59)

כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה (כא, יב)

שמע בקולה: למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות (רש"י)

אף שבדרך כלל היה אברהם בדרגה נעלית יותר משרה (שהרי איש ואשה הם בדוגמת משפיע ומקבל), בכל־זאת בנבואה היה טפל אליה.

נבואה ורוח־הקודש תלויים במידת שייכותו של הצדיק לעולם. ומכיוון שאברהם היה מרומם ומנותק לגמרי מהעולם, ולעומתו, שרה היתה שייכת לעולם, לפיכך בנבואה היה אברהם טפל לשרה.

זה גם ההסבר שהיו צדיקים גדולים שלא היתה להם רוח־הקודש, ואילו צדיקים פחותי דרגה מהם, הייתה להם רוח־הקודש.

הבדל זה, במידת שייכותם לעולם, בא לידי ביטוי גם ביחסם אל ישמעאל: אברהם אמר "לו ישמעאל יחיה לפניך" (כי הוא ראה את ישמעאל מצד דרגתו ובחינתו שלו, של אברהם). אך שרה אמרה "גרש האמה הזאת ואת בנה" (כי היא הכירה אותו כפי שהוא בעולם).

(ביאורי הזוהר לאדמו"ר האמצעי, חיי־שרה, דף יג)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת וירא

ח"י במרחשוון

הפטרה: "ואשה אחת... ותשא את בנה ותצא" (מלכים ב', ד' א' לז').¹

יום שני

כ' במרחשוון

יום-הולדת את כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, בשנת תרכ"א.²

יום סגולה, שבו המזלו גובר של הנשיא פועל התגברות בעבודתם של חסידים ושל כלל ישראל, ועליידם – בכל העולם כולו.³

מהוראות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו:

ביום זה,⁴ צריך כל אחד ואחד לקבל החלטות טובות להוסיף בהפצת המעיינות חוצה, לכל לראש – בנוגע לעצמו... ועוד ועיקר – הפצת התורה והמצוות והפצת היהדות בכללותה, חדורים

1 ספר-המנהגים עמ' 32. לוח כולל-חב"ד.

2 ראה בדבר הולדתו וברית-המילה שלו, ברישומות מדברי ימי חייו שנדפסו בראש קונטרס 'חנוך לנער', וב'ספר התולדות – אדמו"ר מוהרש"ב, הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשל"ו, פרק א.

3 'להעיר, שהקביעות דכ"ף מרחשוון היא לעולם באותו יום שבו חל ראש-השנה (סה"ש תש"נ ח"א עמ' 118 הערה 89). והוא "יום החמישים" מראש-השנה, שמורה על שער הנו"ן, בחינת הכתר (השייד לכ"ף מרחשוון) – שולי-הגיליון שם.

3 ספר-השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 70.

4 'התנועותיות' תשמ"ז ח"א עמ' 496 (מוגה), ובסגנון אחר בספר-השיחות תשמ"ז ח"א עמ' 69.

בפנימיות התורה שנתבארה בתורת חסידות חב"ד, ועד להפצת אור הקדושה בכל העולם כולו, גם בנוגע למצוות שנצטוו בני-ח.

ב'שנת הבניין' הציע הרבי⁵, שביום זה (ומה טוב – גם בימים שלפניו ושלאחריו) ישתדל כל אחד ואחד הנמצא בכל עיר ועיר שבה קיימת ישיבת תומכית-מימים וסניפיה, ועל-אחת-כמה-וכמה בארצנו הקדושה ת"ו, להיכנס לבניין הישיבה, ולעשות שם פעולות טובות בכל שלושת הקווים דתורה, עבודה וגמילות-חסדים: להתפלל (או לומר מזמור תהילים, כולל ובמיוחד – המזמור המתאים למספר שנותיו של אדמו"ר מהורש"ב [השנה – מזמור ג]), וללמוד מתורתו.

בעיר שאין בה ישיבה זו – יעשו זאת בתוך בניין שתפקידו מעין הישיבה, כגון בית-חב"ד, בית תורה, תפילה וגמילות-חסדים. ומובן שעל-פי הציווי "ואהבת לרעך כמוך", יש להשתדל להשפיע על יהודים נוספים שגם הם יעשו כן, ועוד ועיקר – שפעולות אלה תיעשנה ברבים⁶. וכדאי ונכון שבין העניינים שלומדים מתורתו של בעל יום-ההולדת, ילמדו גם קונטרס 'החלצו', שעל-ידי זה יתווסף באהבת-ישראל ואחדות-ישראל, כמבואר בארוכה בקונטרס זה.

5 ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 56. וצ"ב אם כל האמור הוא הוראה גם לכל שנה ושנה.

6 'ובפרט על-פי מה שכתב בעל יום-ההולדת בקונטרס 'החלצו' (ספר המאמרים תרנ"ט עמ' סא), ש'ההסכם אשר עושים שניים או רבים, יש לזה חיוק הרבה יותר מההסכם שעושה בפני עצמו' (ס' השיחות שם).

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחי

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש